

INNOVATSIYA VA SANOATNING O'ZARO BOG'LIQLIGI

Ilmiy rahbar: Juliboy o'g'li Oybek

SamISI "Bank ishi" kafedrası katta o'qituvchisi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti Bank-moliya xizmatlari fakulteti talabasi

Shodiyev Ravshan

Annotatsiya Innovatsiya va sanoat sohasidagi o'zaro bog'liqlik muhim mavzularidan biridir. Innovatsiya sanoatning rivojlanishi va sanoatning innovatsiyalar orqali yanada tinchlik, samaradorlik va sifatni oshirishga yordam beradi. Bu o'zaro bog'liqlik ikki soha orasidagi o'zaro munosabatlarning, bilimlarning va resurslarning almashishini anglatadi. Innovatsiya va sanoat sohasidagi o'zaro bog'liqlikning bir necha muhim tushunchalari mavjud:

Kalit so'zlar: Innovatsiya, sanoat, investitsiya, sohalar, hamkorlik, texnika

Kirish

Sanoat sohasida innovatsiyalar o'rniga yangi texnologiyalar, jarayonlar va usullar ishlatilishi kerak. Innovatsiya va sanoat sohasidagi o'zaro bog'liqlik bilimlarning sanoatga o'tkazilishini ta'minlayadi. Bu bilimlar, yangi materiallar, energiya iste'molchiligi, avtomatlashtirish, robototexnika va boshqalar kabi sohalar orqali sanoatning yanada rivojlanishiga imkon beradi. "Innovatsiya va sanoatning o'zaro bog'liklik" mavzusini ko'rib chiqadigan birinchi manba, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "O'zbekiston Respublikasining innovatsion faoliyatini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-4947-sonli Farmoni mavjud. Ushbu Farmon innovatsiyalarni rivojlantirish, ilmiy-ta'limiy markazlarni tashkil etish, texnologik inkubatorlar o'rnatish va boshqa tadbirlarni o'z ichiga oladi. Innovatsiya va sanoat sohasidagi o'zaro bog'liqlik, investitsiyalarning sanoat innovatsiyalariga qaratilishini o'z ichiga oladi. Sanoat korxonalarida innovatsiya loyihalariga moliyaviy resurslarni ajratish, yangi

texnologiyalarni sotib olish, tadqiqotchilar va mutaxassislar bilan hamkorlik qilish kabi investitsiyalar amalga oshiriladi. Bu investitsiyalar sanoatning rivojlanishini yaxshilaydi va innovatsiyalar asosida yangi mahsulotlarni ishlab chiqarishga imkon beradi.

Mavzuga oid foydalanilgan adabiyotlar tahlili

"Innovatsiya va sanoatning o'zaro bog'liqlik: nazariy asoslar va amaliyot" (Muhammadaliyev S., 2018): Bu adabiyot O'zbekistonning innovatsiya va sanoat sohasidagi o'zaro bog'liqlikni tahlil qiladi. Ushbu kitobda innovatsiya va sanoatning asosiy tushunchalari, ularning bog'liqlik holati, innovatsion faoliyatning rivojlanishi, sanoat sohasidagi innovatsiyalar va ularning samaradorligi haqida tafsilotlar beriladi.

"Innovatsiya va sanoatning o'zaro bog'liqlikning strategik asoslari" (Mukhamedova M., 2019): Bu adabiyot o'zaro bog'liqlikning strategik asoslarini tahlil qiladi. Ushbu kitobda innovatsiya va sanoat sohasidagi o'zaro bog'liqlikning rivojlanishi, innovatsion modellar, innovatsion o'zgarishlarni amalga oshirishning yo'llari, innovatsion tizimlar va boshqalar kabi mavzularni o'z ichiga oladi. O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta ma'lumotlar tizimini rivojlantirish markazlarining elektron ilmiy jurnallari: O'zbekistonning oliy ta'lim muassasalarining ilmiy jurnallari, masalan, "Informatika va axborot texnologiyalari" jurnali, "Texnika va texnologiya" jurnali, "O'zbekiston milliy universiteti ilmiy jurnali" kabi jurnallar, "Innovatsiya va sanoatning o'zaro bog'liqlik" mavzusidagi tadqiqotlarni o'zlashtirishadi. "Innovatsiya va sanoatning o'zaro bog'liqlik" mavzusiga oid maqolada, innovatsiya va sanoat sohasidagi o'zaro bog'liqlikning muhimiyati va ularning rivojlanishi ko'rsatilgan. Maqola, innovatsiya va sanoatning bir-biriga ta'sirini va ularning o'zaro foydalanishini tahlil qiladi..

Tadqiqot metodologiyasi

Maqsadni aniqlash: Maqolaning boshlanishi, tadqiqotning maqsadini aniqlash bilan boshlanadi. Bu, innovatsiya va sanoat ózaro bog'liqligi mavzusidagi tadqiqotning asosiy maqsadini belgilashni o'z ichiga oladi. Misol uchun, ózaro bog'liqlilikning sanoat sektoridagi innovatsiya jarayonlari bilan qanday bog'liq bo'lishi, ulardan olingan

samaralar va muammolarni yechish uchun qanday maslahatlar berilishi kabi maqsadlar aniqlanishi mumkin.

Tahlil va natijalar

Innovatsiya va sanoat o'zaro bog'liqligining aniq o'rni: Maqolada, innovatsiya va sanoat o'zaro bog'liqligining o'zaro aloqasining mavzuga oid tushunchani o'z ichiga olgan holda tahlil qilinadi. Bu bog'liqlikning asosiy sabablari, ularning o'zaro ta'sirini va ulardan olingan samaralar mavzuga oid ma'lumotlar bilan ta'minlanadi. Tadqiqot natijalariga muvofiq, innovatsiya va sanoat o'zaro bog'liqligi samaradorlikni oshirishi mumkin. Maqolada, sanoat sektoridagi innovatsiya jarayonlarining sanoat mahsulotlarining sifatini va ko'plab tashqi bozorlarda ulardan olingan qabul qilinganligini oshirishi haqida ma'lumotlar berilishi mumkin. Tahlil jarayonida mavjud bo'lgan muammolar ham maqolada o'zining o'rinini topadi. Bu muammolar o'rtasida innovatsiya jarayonlari uchun moliyaviy resurslarni jalb qilish, innovatsion xizmatlarni rivojlantirish, sanoat sohasida kasb-hunar tayyorlashni oshirish va korxonalar kulturasini yangilash kabi muhim masalalar kiritilishi mumkin. Innovatsiya va sanoat sohasidagi o'zaro bog'liqlik, akademik sohalar bilimlarning sanoatga o'tkazilishida o'z ahamiyatini ko'rsatadi. Sanoat korxonalarining universitetlar, ilmiy tadqiqot markazlari va akademik institutlar bilan hamkorlik qilishi innovatsiyalar yaratish, yangi texnologiyalar o'rganish va ularga rivojlanish uchun zarur bo'lgan bilimlarni olishga yordam beradi. Innovatsiya va sanoat sohasidagi o'zaro bog'liqlikning birinchi natijasi sanoatning samaradorligini oshirish va sifatni yuksaltirishdir. Innovatsiyalar sanoat jarayonlarini avtomatlashtirish, ishlab chiqarishning sifatini nazorat qilish, ish jarayonlarini optimallashtirish va ishlab chiqarishni tezlashtirish imkonini beradi. Bu esa sanoat korxonalarining foydalanish va xarajatlarni kamaytirishga, mahsulotlarni sifatliroq va tezroq ishlab chiqarishga imkon beradi.

Xulosa

Innovatsiya va sanoatning o'zaro bog'liqliligi muhim masalalarini yoritib, innovatsiya va sanoat sohasidagi o'zaro bog'liqlikning rivojlanishi uchun hamkorlikning o'zining o'rni va ahamiyatini ko'rsatadi. Unga qo'shimcha ravishda, innovatsiya va sanoat

sohasidagi tajribaviy va akademik institutlar, universitetlar, korporatsiyalar, hukumatlar va boshqa tashkilotlar o'rtasidagi hamkorlikning o'rni va ahamiyati, innovatsion startaplar uchun qo'llanmalar va resurslarning taqsimlanishi, sanoatning innovatsion islohotlari uchun dasturlar va siyosatlar, innovatsiya va sanoat sohasidagi muammolar va ularning hal qilinishi uchun tavsiyalar kiritilishi tavsiya etiladi. Bu maqola, innovatsiya va sanoat sohasidagi ko'rsatmalarni o'rganish, o'qish va o'rganish uchun foydali manba' sifatida foydalanishga yo'l qo'yadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdurazzokov, U. (2014). Innovatsiya va sanoatning o'zaro bog'liqlik. Toshkent: Fan va texnologiya.
2. Abdullaev, E., & Mirzayev, N. (2017). Innovatsiya va sanoatning o'zaro bog'liqlikning rivojlanishi. O'zbekiston Milliy Universiteti Ilmiy maqolalar jurnali, 1, 27-31.
3. Tuychiev, B. (2019). Innovatsiya va sanoatning o'zaro bog'liqlikning huquqiy muammolari. Huquqbuzarliklar va ijtimoiy qo'llanmalar bilan kurashish, 3(1), 57-63.